

Донецький національний університет імені Василя Стуса
Юридичний факультет
Кафедра господарського та адміністративного права

СИЛАБУС
навчальної дисципліни «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Кількість кредитів ECTS	7 кредити ECTS
Період викладання	3, 4 семестр
Рівень вищої освіти	Перший
Спеціальність	081 ПРАВО (081 LAW)
Галузь знань	08 ПРАВО
Освітня програма	ПРАВО (LAW)
Викладач-розробник	Краковська Анжеліка Євгеніївна, к.ю.н., доцент, доцент кафедри господарського та адміністративного права
Профайл викладача курсу	Анжеліка КРАКОВСЬКА http://rang.donnu.edu.ua/?pg=kt&nu=117#search https://scholar.google.com.ua/citations?hl=uk&view_op=list_works&gmla=AJsN-F7U4P1J7pS34amTEqjB1-0ao1gmm_J9tIOMCEEQV9bMA-0MAWCb6aU-bjcI1gKJ1oNibpHhN19hk-XHj-TqwGEmzQCcLFqF-f9KN8leMyG4KhOX4SwAiodCwwznAtIKYRvHrqdC&user=eziHgN8AAAAJ/Анжеліка+Краковська/ANZHELIKA+KRAKOVSKA
Доступ до матеріалів курсу	портал юридичного факультету (https://dnu.sharepoint.com/portals/law/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F.aspx) та курс на платформі Moodle (https://moodle.donnu.edu.ua/course/view.php?id=2326)
Контактна інформація	angel@donnu.edu.ua (Краковська А.Є.)

Анотація дисципліни

Навчальна дисципліна «Адміністративне право» охоплює своїм змістом інститути сучасного адміністративного права. Вона є дисципліною професійної та практичної підготовки, фундаментальною. Разом з іншими освітніми компонентами формує результати навчання та компетентності правників відповідно до змісту освітньої програми «ПРАВО» («LAW»), НРК та інших рамок кваліфікацій, Стандарту.

ОК 13 заснована на сучасному розумінні сутності основних понять та вивченні таких питань як: адміністративне право як галузь права; принципи та джерела адміністративного права; суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний орган) та приватна особа як суб'єкти адміністративного права; інструменти публічного адміністрування; адміністративна послуга; захист приватної особи у сфері публічного адміністрування; публічна служба та публічні службовці; адміністративний примус; адміністративні правопорушення та адміністративна відповідальність; адміністративний процес та адміністративне судочинство; адміністративні процедури та адміністративні провадження; публічне адміністрування в економічній, соціально-культурній та адміністративно-політичній сферах, тощо. Цей курс передбачає використання міждисциплінарного підходу до його вивчення.

Мета навчальної дисципліни:

підготовка інтелектуально розвинуеного юриста-професіонала, зі стійкими морально-етичними внутрішніми орієнтирами, здатного до розв'язання спеціалізованих завдань у сфері адміністративного права, з розумінням природи та системи сучасного адміністративного права.

За результатами вивчення дисципліни слід очікувати формування та розвиток у здобувачів вищої освіти наступних компетентностей та результатів навчання:

Програмні компетентності	
Загальні компетентності	<p>ЗК-3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК-6. Здатність використовувати інформаційних і комунікаційних технологій.</p>
Спеціальні (фахові) компетентності	<p>СК-7. Здатність застосовувати норми та інститути права, що найменше з таких галузей права, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.</p> <p>СК-8. Здатність застосовувати правові принципи та доктрини.</p> <p>СК-15. Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.</p> <p>СК-16. Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.</p>
Результати навчання	
<p>РН-3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.</p> <p>РН-5. Давати короткий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.</p> <p>РН-14. Використовувати статистичну інформацію, отриману з першоджерел та вторинних джерел для правничої діяльності.</p> <p>РН-15. Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.</p> <p>РН-21. Готувати проєкти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.</p>	

Організація та оцінювання навчання визначені «Порядком оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса» та «Положенням про організацію освітньої діяльності у Донецькому національному університеті імені Василя Стуса. При викладанні адміністративного права використовуються методи та форми: усного та письмового опитування, дискусії, робота в групах, експрес-контроль та тестування (в тому числі на платформі Moodle), презентації, розв'язання практичних завдань/задач/ситуацій, модульні контрольні роботи та інші основні методи та форми поточного контролю, а також підсумкового контролю (залік, екзамен). Форми поточних і підсумкових контролів спрямовані на здобуття та засвоєння фундаментальних наукових знань щодо сучасних інститутів адміністративного права.

Форми оцінювання результатів навчання

Підсумковий контроль у першому осінньому семестрі – залік - виставляється здобувачу вищої освіти (далі – ЗВО) на основі результатів поточного контролю знань. Залік виставляється, якщо ЗВО отримав від 60 до 100 балів.

Загальна кількість балів за *поточний* контроль в цьому семестрі не може перевищувати 100 балів. Ця оцінка складається на підставі суми балів поточного контролю і здобувач вищої освіти денної форми навчання може набрати:

- за роботу на практичних заняттях (організаційно-навчальна робота) – максимум 40,5 балів (9 тем в осінньому семестрі - 1 тема = 4,5 бали);
- за вхідний контроль – максимум 3 бали;
- за самостійну роботу здобувачів вищої освіти – максимум 26,5 бали;
- за модульну контрольну роботу – максимум 30 балів (МКР1 - 10 балів, МКР2 – 20 балів).

Підсумковий контроль у другому весняному семестрі - екзамен/наукова робота ЗВО. Екзамен не є обов'язковою формою підсумкового контролю.

Відповідно до Положення про робочу програму начальної дисципліни (наказ №494/05 від 28.12.2019), за умови виконання всіх інших видів контролю знань здобувачів освіти з даної дисципліни протягом всього навчального року вчасно та на високі позитивні оцінки, до підсумкового контролю, може бути віднесено:

опублікування статті у фаховому науковому виданні/ВСНТ в межах дисципліни «Адміністративне право» (1 стаття = **40/20 балів**);

та/або **опублікування тез доповіді на міжнародній науково-практичній конференції** за тематикою дисципліни в поточному навчальному році (1 тези = 10 балів)¹;

¹ **Наукові фахові видання**

[Перелік наукових фахових видань України, в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора наук, кандидата наук та ступеня доктора філософії](https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishovi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya)

<https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishovi-kvalifikaciyi/naukovi-fahovi-vidannya>

Вимоги до оформлення статей. Декілька прикладів.

<http://www.lsej.org.ua/index.php/vimogi-do-oformlennya>

та/або **призове місце на II етапі** Всеукраїнського конкурсу наукових робіт за тематикою дисципліни в поточному навчальному році (1 місце – **40** балів, 2/3 місце – **30/20** балів) або на I етапі (університетський рівень) конкурсу наукових робіт за тематикою дисципліни в поточному навчальному році (1 місце - 30 балів, 2/3 місце – 20/10 балів);

та/або **тестування** на платформі (як правило, MOODLE) – на **10 або 20 балів** (по 20 тестів на 20 хвилин);

та/або **екзамен**, який може містити чотири складові, які оцінюються від 0 до 40 балів (**1 питання = 10 балів**)².

Таким чином, підсумковий контроль оцінюється **max** у 40 балів і на вибір здобувача вищої освіти може мати одну або декілька із запропонованих форм, які погоджуються і обираються здобувачем разом із лектором на початку навчального процесу з дисципліни у відповідному семестрі.

Бали, отримані здобувачем вищої освіти за поточний (**max** 60 балів) та підсумковий (**max** 40 балів) контроль підсумовуються, вносяться до відомості і на їх основі виставляється загальна підсумкова оцінка знань. Таким чином, **максимально** здобувач вищої освіти може набрати 100 балів.

Загальна кількість балів за *поточний* контроль в другому семестрі не може перевищувати **60** балів. Ця оцінка складається на основі суми балів поточного контролю в другому семестрі з дисципліни «Адміністративне право», з яких:

- за роботу на практичних заняттях (організаційно-навчальна робота) – максимум 28 балів (1 практичне заняття = 4 бали, крім 2х практичних - модульні контролю);

- за самостійну роботу здобувачів вищої освіти – максимум 8 балів;

- за модульну контрольну роботу – максимум 24 бали (МКР1 – 10 балів та МКР2 – 14 балів).

Оцінки за виконані завдання **НЕ** зараховуються у випадку відходу/порушення здобувачами вищої освіти від норм доброчесності (в тому числі різні види плагіату, відсутності посилань на джерела інформації, несамотійне виконання завдань, викладення недостовірної інформації тощо).

Оцінювання організаційно-навчальної роботи в аудиторії відбувається наступним шляхом:

- *Усного опитування/виконання завдань у третьому/четвертому семестрі* – кожна правильна відповідь надає можливість отримати **2,5/2 бали максимум**:
1) у **2,5/2 бали** оцінюється правильна, цілісна, логічна та обґрунтована усна/письмова відповідь, що містить аргументацію, аналітичні міркування та демонструє критичне мислення здобувача;

<http://www.lawbulletin.oduvs.od.ua/>

Вимоги до оформлення тез доповідей. Один з прикладів.

<https://dnu.sharepoint.com/portals/law/Lists/List5/DispForm.aspx?ID=134&Source=https%3A%2F%2Fdnu%2Esharepoint%2Ecom%2Fportals%2Fflaw%2Fsitepages%2F%25D0%2594%25D0%25BE%25D0%25BC%25D0%25B0%25D1%2588%25D0%25BD%25D1%258F%2Easpx&ContentTypeId=0x0104005F6B808B2156BA4B9A600DC77FA367C4>

http://www.snyo.donetsk.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=5&Itemid=5

² Можуть бути й інші види альтернативного підсумкового контролю, заздалегідь узгоджені з викладачем-лектором.

2) у **2/1,5 бали** оцінюється правильна, логічна та частково обґрунтована усна/письмова відповідь з недостатніми аргументацією та аналітичними міркуваннями;

3) у **1,5/1 бал** оцінюється частково правильна, нецілісна, фрагментарна, недостатньо аргументована усна/письмова відповідь;

4) у **0-1/0-0,5 балу** оцінюється неправильна усна/письмова відповідь або відповідь, що містить грубі помилки, демонструє незнання і нерозуміння навчального матеріалу, відсутність вміння обґрунтувати свою думку або відсутність відповіді.

- *Виконання експрес-опитування на платформі Moodle* – на кожному практичному занятті виконується тестування – 20 тестів на 20 хвилин, за які разом можна отримати **2 бали максимум** (1 правильно вирішений тест оцінюється у 0,1 бала).

- *Розв'язання задач/ситуацій/складання правозастосовчих документів* - кожна вірно розв'язана задача/ситуація/складений документ(и) надає можливість отримати **2,5/2 бали максимум**:

1) у **2,5/2 бали** оцінюється вірно розв'язана задача/ситуація/складений документ(и), що містить логічну послідовність дій та висновки;

2) у **2/1,5 бали** оцінюється частково вірно розв'язана задача/ситуація/складений документ, що містить логічну послідовність дій, висновки;

3) у **1,5/1 бал** оцінюється задача/ситуація/складений документ(и), що розв'язані/складені з помилками та/або не містить висновків;

4) у **0-1/0-0,5 балу** оцінюється задача/ситуація/складений документ(и), що розв'язані невірно та/або містить сумнівні висновки, або відсутність відповіді/складені не вірно або не складені.

- Презентація, як додаткова можливість отримати бали, має бути на проблемні та/або практичні питання – відповідно до змістовної наповненості та доцільності використання спеціальних ефектів надає можливість отримати **5 балів максимум**.

Оцінювання модульних контрольних робіт передбачає вирішення тестових завдань за відповідними темами на платформі Moodle:

Осінній семестр

МКР1 (теми 1-2) – 20 тестів на 20 хвилин – максимум можна отримати 10 балів (1 тест = 0,5 бала)

МКР2 (теми 3-6) – 40 тестів на 40 хвилин – максимум можна отримати 20 балів (1 тест = 0,5 бала)

Весняний семестр

МКР1 (теми 7-12) – 20 тестів на 20 хвилин – максимум можна отримати 10 балів (1 тест = 0,5 бала)

МКР2 (теми 1-19) – 28 тестів на 28 хвилин – максимум можна отримати 14 балів (1 тест = 0,5 бала)

*Неправильний вибір варіанту відповіді оцінюється у 0 балів.

Організація навчання за дисципліною відбувається в наступних форматах:

- 1) аудиторні заняття (лекції, практичні заняття);
- 2) самостійна робота здобувача під керівництвом викладача (завдання розміщені на порталі);
- 3) експрес-опитування, модульні контрольні роботи, за необхідності поточний/підсумковий контроль (з використанням платформи Moodle).

Адміністративне право

Аудиторні заняття реалізуються відповідно до наступного календарного плану викладання дисципліни, конкретні дати відповідають розкладу занять і графіку навчального процесу:

Календарний план викладання дисципліни «АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО»

Тиждень /дата*/ години	Тема	Форма проведення заняття	Завдання для практичних (вимоги розміщені на порталі факультету**)	Термін виконання (дата і час)	Кількість балів	Завдання для СРС (вимоги розміщені на порталі)**	Кількість балів
ОСІННІЙ СЕМЕСТР – ЗАЛІК							
ОНР (max 40,5) + ВхК (max 3) + МК 1 та 2 (max 30) + СР (max 26,5)							
1 тиждень	Тема 1. Адміністративне право як галузь права. Принципи та джерела адміністративного права	Л + Пр	ПЗ 1 Вхідний контроль	згідно розкладу	3	Портал https://dnu.sharepoint.com/portals/law/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F.aspx	
2 тиждень	Тема 2. Адміністративно-правові норми та відносини	Л + Пр	ПЗ 2 Тема 1.	згідно файлу на порталі	4,5		
3 тиждень	Тема 3. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права	Л + Пр	ПЗ 3. Тема 2.	згідно файлу на порталі	4,5		
4 тиждень	Тема 4. Громадські об'єднання як приватні суб'єкти адміністративного права (4 години)	Л + Пр	ПЗ 4. МК 1 (теми 1 та 2) Moodle		10		
5 тиждень		Л + Пр	ПЗ 5. Тема 3	згідно файлу на порталі	4,5		
6 тиждень	Тема 5. Суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний	Л + Пр	ПЗ 6. Тема 4	згідно файлу на порталі	4,5		

7 тиждень	орган) як суб'єкт адміністративного права (4 години)	Л + Пр	ПЗ 7. Тема 5/1				
8 тиждень	Тема 6. Публічні службовці та публічна служба (4 години)	Л + Пр	ПЗ 8. Тема 5/2	згідно файлу на порталі	4,5	26,5	
9 тиждень		Л + Пр	ПЗ 9 Тема 6/1				
10 тиждень	Тема 7. Інструменти публічного адміністрування	Л + Пр	ПЗ 10 Тема 6/2	згідно файлу на порталі	4,5		
11 тиждень	Тема 8. Правові форми публічного адміністрування (4 години)	Л + Пр	ПЗ 11 МК 2 (теми 3-6) Moodle		20		
12 тиждень		Л + Пр	ПЗ 12 Тема 7 та 8/1	згідно файлу на порталі	4,5		
13 тиждень	Тема 9. Неправові форми публічного адміністрування. Електронне урядування в публічному адмініструванні	Л + Пр	ПЗ 13 Тема 8/2	згідно файлу на порталі	4,5		
14 тиждень	Тема 10. Адміністративна послуга	Л + Пр	ПЗ 14 Тема 9	згідно файлу на порталі	4,5		
ВСЬОГО						100	

ВЕСНЯНИЙ СЕМЕСТР – ЕКЗАМЕН (max 40)

ОНР (max 28) + МК 3 та 4 (max 24) + СР (max 8)

1 тиждень	Тема 11. Методи публічного адміністрування. Адміністративний примус	Л	ПЗ 1 Тема 10	згідно файлу на порталі	4	<p>Портал https://dnu.sharepoint.com/portals/law/denne/SitePages/%D0%94%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%88%D0%BD%D1%8F%20%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D0%BD%D0%BA%D0%B0.aspx?RootFolder=%2Fportals%2Flaw%2Fdenne%2FShared%20Documents%2F%20%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%2F%D0%90%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%D1%96%D1%81%D1%82%D0%B8%D0%B2%D0%BD%D0%B5%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE&FolderCTID=0x0120009FA93BA30B1544408BBD1F11D8E705B5&View=%7BE3F09545%2D21F3%2D42BC%2DB138%2DCEB824434F78%7D</p>
2 тиждень		Л + Пр				
3 тиждень	Тема 12. Адміністративна відповідальність та адміністративні правопорушення (6 годин)	Л	ПЗ 2 Тема 11	згідно файлу на порталі	4	
4 тиждень		Л + Пр				
5 тиждень	Тема 13. Провадження у справах про адміністративні правопорушення	Л	ПЗ 3 Тема 12/1	згідно файлу на порталі	4	
6 тиждень	Тема 14. Адміністративний процес та адміністративне судочинство в Україні (4 години)	Л + Пр				
7 тиждень		Л				
8 тиждень	Тема 15. Адміністративна процедура (адміністративні провадження) (4 години)	Л + Пр	ПЗ 4 Тема 12/2	згідно файлу на порталі	4	
9 тиждень		Л				
10 тиждень	Тема 16. Забезпечення законності та дисципліни в публічному адмініструванні. Позасудовий захист	Л + Пр	ПЗ 5 МК 3 (теми 7-12) Moodle		10	

	прав приватної особи у сфері публічного адміністрування						
11 тиждень	Тема 17. Публічне адміністрування в економічній сфері (5 годин)	Л	ПЗ 6 Тема 13 та 14	згідно файлу на порталі	4	8	
12 тиждень		Л + Пр					
13 тиждень	Тема 18. Публічне адміністрування в адміністративно-політичній сфері (5 годин)	Л	ПЗ 7 Тема 15 та 16	згідно файлу на порталі	4		
14 тиждень		Л + Пр					
15 тиждень		Л	ПЗ 8 Тема 17-19	згідно файлу на порталі	4		
16 тиждень	Л + Пр						
17 тиждень	Тема 19. Публічне адміністрування в соціально-культурній сфері (4 години)	Л + Пр	ПЗ 9 МК 4 (теми 1-19) Moodle		14		
ВСЬОГО						60	

*Зазначено лише тижні. Дата та час проведення заняття визначаються згідно з розкладом навчальних занять

**Лекції проводяться у відповідності з Робочою програмою дисципліни; завдання для СРС та практичних занять передбачені в документах для СРС та Планах практичних занять і розміщені на порталі юридичного факультету у відповідній папці.

Схема оцінювання результатів навчальних досягнень

За 100-бальною шкалою	За шкалою ECTS	За національною шкалою	
		для екзамену	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
67-74	D	задовільно	
60-66	E		
0-59	FX	незадовільно	не зараховано

Орієнтовні питання до екзамену з дисципліни «Адміністративне право»

1. Адміністративне право як галузь публічного права, основоположні категорії (публічне адміністрування, суб'єкти публічного адміністрування, публічний інтерес та інші). Місце АП у правовій системі України. Європейські стандарти адміністративного права.
2. Адміністративне право як складова публічного права. Призначення адміністративного права. Відносини, що складають предмет адміністративного права. Відмежування адміністративного права від конституційного, кримінального, цивільного, фінансового та трудового права.
3. Порівняйте адміністративне право як галузь права та як науку. Система адміністративного права. Метод адміністративного права.
4. Принципи адміністративного права: поняття, значення, види, стисла характеристика (в т.ч. принцип верховенства права та належного урядування).
5. Джерела адміністративного права: поняття (суть), значення, види, їх характеристика, юридична сила.
6. Суб'єкти адміністративного права: поняття, класифікація, система суб'єктів публічного адміністрування (система органів виконавчої влади, суб'єкти місцевого самоврядування, приватні особи, неурядові організації).
7. Адміністративно-правові норми: поняття, структура, види. Охарактеризуйте способи правового впливу та форми реалізації адміністративно-правових норм.
8. Адміністративно-правові відносини, їх особливості, структура, класифікації.
9. Суб'єкт публічного адміністрування (адміністративний орган) як суб'єкт адміністративного права: поняття, система, компетенція.
10. Система органів виконавчої влади: поняття органу виконавчої влади, ознаки, рівні, правова основа діяльності, класифікація за різними критеріями, засади побудови взаємозв'язків між органами виконавчої влади.
11. Кабінет міністрів України як суб'єкт адміністративного права.
12. Центральні органи виконавчої влади як суб'єкти адміністративного права. Законодавча основа їх діяльності.
13. Президента України як суб'єкт адміністративного права.
14. Місцеві органи виконавчої влади як суб'єкт адміністративного права.
15. Відносини місцевих державних адміністрацій з Президентом України, Кабінетом міністрів України, центральними органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування.
16. Органи місцевого самоврядування як суб'єкти адміністративного права. Законодавча основа їх діяльності.
17. Військові-цивільні адміністрації як суб'єкти адміністративного права: правова основа діяльності, призначення, підстави функціонування, основні повноваження.

18. «Публічна служба» та «публічні службовці»: співвідношення понять «публічна» і «державна» служба, «публічний» та «державний» службовець. Посади державної служби та категорії.
19. Основи правового статусу державного службовця та службовця в органах місцевого самоврядування.
20. Управління державної службою.
21. Запобігання корупційним проявам у публічній службі.
22. Проходження публічної служби: вступ, службова кар'єра, припинення публічної служби.
23. Дисциплінарна та матеріальна відповідальність публічних службовців.
24. Охарактеризуйте дисциплінарне провадження щодо державних службовців.
25. Розкрийте поняття «компетенція органу державного управління», «адміністративний розсуд», «дискреційні повноваження» та їх співвідношення.
26. Адміністративний розсуд: поняття, види, умови застосування.
27. Форми публічного адміністрування: поняття, класифікація, співвідношення з інструментами публічного адміністрування, вибір належного інструмента.
28. Нормативний акт як інструмент публічного адміністрування.
29. Охарактеризуйте порядок державної реєстрації нормативно-правових актів міністерств та інших органів виконавчої влади.
30. Адміністративний (індивідуальний) акт як інструмент публічного адміністрування.
31. Адміністративний договір як інструмент публічного адміністрування.
32. Інші юридично значущі дії як інструмент публічного адміністрування.
33. Охарактеризуйте порядок державної реєстрації юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань.
34. Охарактеризуйте порядок ліцензування певних видів господарської діяльності.
35. План та фактична дія як інструменти публічного адміністрування.
36. Електронне урядування в системі форм публічного адміністрування. Електронна (цифрова) держава.
37. Адміністративна процедура: поняття, види, принципи, учасники, стадії.
38. Адміністративна послуга: поняття, ознаки, види, суб'єкти, порядок та стандарти надання таких послуг; реєстр адміністративних послуг.
39. Захист прав приватних осіб у сфері публічного адміністрування (адміністративне оскарження та інші інструменти захисту прав).
40. Забезпечення законності і дисципліни в публічному адміністрування: загальна характеристика, класифікація способів їх забезпечення, контроль, нагляд, звернення громадян.

41. Охарактеризуйте провадження за зверненнями громадян.
42. Адміністративна юстиція як інструмент судового захисту прав особи: завдання адміністративного судочинства, система адміністративних судів.
43. Юрисдикція адміністративних судів щодо вирішення адміністративних справ.
44. Принципи адміністративного судочинства та характеристика принципу офіційного з'ясування всіх обставин справи.
45. Адміністративний позов та вимоги до нього. Способи судового захисту.
46. Методи публічного адміністрування: поняття, види, характеристика.
47. Адміністративний примус: поняття, ознаки, види заходів адміністративного примусу.
48. Адміністративний проступок (правопорушення): поняття, ознаки, склад, відмежування від інших правопорушень.
49. Адміністративна відповідальність: поняття, ознаки, підстава, принципи, відмежування від інших видів юридичної відповідальності, законодавчі акти, особливості адміністративної відповідальності юридичних осіб.
50. Заходи адміністративної відповідальності: поняття адміністративних стягнень, види адміністративних стягнень, заходи впливу, що застосовуються до неповнолітніх осіб, особливості їх застосування.
51. Охарактеризуйте види адміністративних стягнень, встановлені законодавством.
52. Охарактеризуйте стадії провадження у справах про адміністративні правопорушення. Звичайне та спрощене провадження.
53. Охарактеризуйте загальний порядок накладення адміністративних стягнень.
54. Обставини, що виключають провадження в справі про адміністративне правопорушення. Обставини, що виключають адміністративну відповідальність.
55. Порушення справи про адміністративне правопорушення та протокол в таких справах: складання; органи та посадові особи, уповноважені його скласти; випадки, коли протокол у справі про адміністративне правопорушення не складається.
56. Розгляд справи про адміністративний проступок: органи та посадові особи, уповноважені розглядати справу про адміністративний проступок; основні етапи розгляду справи.
57. Особливості провадження в справах про адміністративні правопорушення в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані в автоматичному режимі.
58. Оскарження і перегляд постанови в справі про адміністративний проступок. Порядок і строк оскарження постанови. Результати перегляду.
59. Виконання постанови про накладення адміністративного стягнення.

60. Назвіть заходи забезпечення провадження у справах про адміністративні правопорушення та порядок їх процесуального оформлення.

61. Адміністративне затримання: органи (посадові особи) правомочні проводити адміністративне затримання громадян, строки та порядок процесуального оформлення.

62. Розкрийте поняття «адміністративно-правовий режим» і назвіть види спеціальних адміністративно-правових режимів, стисло їх охарактеризуйте.

63. Приватна особа як суб'єкт адміністративного права: місце в системі суб'єктів адміністративного права, зміст поняття приватна особа, види.

64. Адміністративна правосуб'єктність приватної особи: адміністративна правоздатність, дієздатність та деліктоздатність, загальний та спеціальний адміністративно-правовий статус приватної особи.

65. Суб'єктивне публічне право: сутність суб'єктивних публічних прав приватних осіб, окремі права приватних осіб та їх реалізація.

66. Громадяни України як суб'єкти адміністративного права.

67. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус іноземних громадян та осіб без громадянства як суб'єктів адміністративного права.

68. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту як суб'єктів адміністративного права. Умови набуття статусу біженця та умови, за яких статус біженця не надається.

69. Громадські об'єднання як суб'єкт адміністративного права: правова основа організації та діяльності, адміністративна правосуб'єктність, порядок створення та припинення діяльності громадських об'єднань, види та їх особливості.

70. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус політичних партій. Особливості припинення діяльності та відповідальність за порушення законодавства, що регулює їх діяльність.

71. Особливості адміністративно-правового статусу професійних спілок, організацій професійного самоврядування, благодійних організацій; їх адміністративна правосуб'єктність, порядок створення та припинення діяльності, відповідальність.

72. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус громадських формувань з охорони громадського порядку і державного кордону. Особливості припинення діяльності та відповідальність за порушення законодавства, що регулює їх діяльність.

73. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус релігійних організацій. Особливості припинення діяльності та відповідальність за порушення законодавства, що регулює їх діяльність.

74. Охарактеризуйте адміністративно-правовий статус молодіжних та дитячих громадських об'єднань. Особливості припинення діяльності та відповідальність за порушення законодавства, що регулює їх діяльність.

75. Установи, підприємства, організації як суб'єкти адміністративного права. Відповідальність за порушення законодавства, що регулює їх діяльність.

76. Публічне адміністрування в сфері державної служби та функціонального управління державною службою: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

77. Публічне адміністрування у сфері економіки: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

78. Публічне адміністрування з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

79. Публічне адміністрування в галузі аграрної політики і продовольства: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

80. Публічне адміністрування у сфері цифрових трансформацій: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

81. Публічне адміністрування у сфері розвитку громад, територій та інфраструктури: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

82. Публічне адміністрування з питань забезпечення державного захисту конкуренції у підприємницькій діяльності та у сфері державних закупівель: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

83. Публічне адміністрування у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності та у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

84. Публічне адміністрування у сфері охорони навколишнього середовища: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

85. Публічне адміністрування з питань державної податкової політики: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

86. Публічне адміністрування у сфері фінансів: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

87. Публічне адміністрування у сфері культури, державної мовної політики, популяризації України у світі, інформаційного суверенітету, державного іномовлення та інформаційної безпеки: система органів (суб'єктів),

їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

88. Публічне адміністрування з питань національної безпеки, у воєнній сфері, сфері оборони і військового будівництва у мирний час та особливий період: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

89. Публічне адміністрування у сфері цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

90. Публічне адміністрування у сфері охорони здоров'я: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

91. Публічне адміністрування у сфері молодіжної політики, фізичної культури і спорту, утвердження української національної та громадянської ідентифікації: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

92. Публічне адміністрування у сферах освіти і науки, наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності, трансферу (передачі) технологій, здійснення державного нагляду (контролю) за діяльністю навчальних закладів, підприємств, установ та організацій, які надають послуги у сфері освіти або провадять іншу діяльність, пов'язану з наданням таких послуг: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

93. Публічне адміністрування у сфері соціальної політики: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

94. Публічне адміністрування у сфері пенсійного забезпечення та ведення обліку осіб, які підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

95. Публічне адміністрування у сфері телебачення і радіомовлення, інформаційній та видавничій сфері: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

96. Публічне адміністрування у сфері зовнішніх зносин: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

97. Публічне адміністрування у сфері правової політики, питань банкрутства та використання електронного цифрового підпису, у сфері нотаріату, організації примусового виконання рішень судів та інших органів (посадових осіб), державної реєстрації, архівної справи і діловодства та

створення і функціонування державної системи страхового фонду документації: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

98. Публічне адміністрування у сферах забезпечення охорони прав і свобод людини, інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку, надання поліцейських послуг; захисту державного кордону та охорони суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні; цивільного захисту, захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій та запобігання їх виникненню, ліквідації надзвичайних ситуацій, рятувальної справи, гасіння пожеж, пожежної та техногенної безпеки, діяльності аварійно-рятувальних служб, а також гідрометеорологічної діяльності; міграції: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

99. Публічне адміністрування у сфері правоохоронної діяльності з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

100. Публічне адміністрування у сферах забезпечення публічної безпеки і порядку; охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави; протидії злочинності; надання послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

101. Публічне адміністрування у сферах міграції (імміграції та еміграції), у тому числі протидії нелегальній (незаконній) міграції, громадянства, реєстрації фізичних осіб, біженців та інших визначених законодавством категорій мігрантів: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

102. Публічне адміністрування у сфері митної політики, державної політики у сфері боротьби з правопорушеннями під час застосування законодавства з питань державної митної справи: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

103. Публічне адміністрування у сфері енергетики: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

104. Публічне адміністрування у сфері інтелектуальної власності: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

105. Публічне адміністрування у сфері запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму

та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: система органів (суб'єктів), їх компетенція, статус, адміністративна відповідальність за правопорушення в цій сфері.

Адміністративне право

Список рекомендованих джерел

Основна література

1. Адміністративне право України. Повний курс: підручник/ В. Галуцько, П.Діхтієвський, О. Кузьменко та ін.; за ред. В. Галуцька, О. Правоторової. Видання четверте. Херсон, 2021. 656 с.
2. Адміністративне право України (загальна частина): навчальний посібник /Остапенко О.І., Ковалів М.В., Єсімов С.С. та ін. Вид. 2-е, доп. Львів: Сполом, 2021. 616 с. URL: <https://dspace.lvduvs.edu.ua/bitstream/1234567890/3866/1/%D0%B0%D0%B4%D0%BC%D1%96%D0%BD%20%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BE%20%D1%83%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D0%B8%20%D0%B7%D0%B0%D0%B3%20%D1%87%D0%B0%D1%81%D1%82.pdf>
3. Загальне адміністративне право. Підручник. /авт.колектив Бевзенко В.М. та інші. Видання друге. Видавничий дім «Гельветика». 2023. 688 с.
4. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навч.посіб. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 308 с.
5. Загальне адміністративне право: підручник /Гриценко І.С., Мельник Р.С., Пухтецька А.А. та інші; за заг.ред. І.С. Гриценка. К.: Юрінком Інтер, 2017. 568 с.
6. Курс адміністративного права України: підручник /за заг.ред. О.В. Кузьменко. 3-є вид., допов. Київ: Юрінком Інтер, 2018. 904 с.
7. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право /Р.С. Мельник, В.М.Бевзенко: Навч. посібник /За заг.ред. Р.С. Мельника. К.: Ваіте, 2014. 376 с.
8. Мельник Р.С. Загальне адміністративне право в питаннях і відповідях: навч.посібник. Київ: Юрінком Інтер, 2019. 308 с.
9. Мельник Р.С., Масьондз С.О. Адміністративне право України (у схемах та коментарях): навч.посібник /Р.С. Мельник, С.О. Масьондз; за заг.ред. Р.С.Мельника. К.: Юрінком Інтер, 2015. 344 с.
10. Науково-практичний коментар до Закону України «Про адміністративну процедуру» /авт.колектив: Андрійко О.Ф., Бевзенко В.М. та ін.; за заг.ред. Тимощука В.П. – Київ, 2023. 545 с. URL: https://adminprocedure.org.ua/assets/docs/lap_commentary_web.pdf.

Допоміжна література

1. Авер'янов В.Б. Адміністративне право України. Академічний курс: Підруч.: У двох томах: Том 1. Загальна частина. К.,2004. 584 с.
2. Адміністративна процедура. Навчальний посібник. За заг.ред. І.В.Бойко. Видавництво «Право», 2019. 206 с.
3. Адміністративне право України. Адміністративне судочинство. Посібник для підготовки до ЗНО. За заг.ред Н.Б. Писаренко. Видавництво Право, 2019. 190 с.

4. Адміністративне право України. Повний курс: підручник під ред. В.Галуцько, П.Діхтієвський, О.Кузьменко та ін. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2018. 446 с.
5. Журавльов Д.В. Науково-практичний коментар Кодексу України про адміністративні правопорушення. Станом на 3 лютого 2020 року. Коментар. Видавництво «Центр навчальної літератури», 2020. 1152 с.
6. Задирака Н.Ю., Герасименко Є.С. Адміністративне судочинство в питаннях та відповідях. Навч. посібник. Видавництво «Дакор», 2019. 224 с.
7. Ківалов С. В. Адміністративне право України: навчальний посібник. 6-е вид., стереотипне. Одеса: Фенікс, 2012. 400 с.
8. Мельник Р. С. Загальне адміністративне право: навчальний посібник за заг. ред. Р. С. Мельника. Київ: Ваіте, 2014. 376 с.
9. Тетарчук І.В. Адміністративне судочинство. Видавництво «Центр учбової літератури», 2019. 186 с. та інші.

Основні нормативно-правові акти

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 р. № 436-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 21-22. Ст. 144 (зі змінами та доповненнями).
2. Кодекс адміністративного судочинства України: Кодекс України від 6 липня 2005 р. № 2747– IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
3. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Кодекс України від 7 грудня 1984 р. № 8073– X <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
4. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про договори міжнародної купівлі-продажу товарів від 11 квітня 1980 року (дата набуття чинності для України: 01.02.1991 р.) *Офіційний вісник України*. 2006. № 15. Ст.1171.
5. Конституція України: Конституція України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 р. № 264/94 – ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1994. № 52. Ст. 455.
7. Про адміністративні послуги: Закон України від 06.09.2012 № 5203 – VI <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/5203-17>.
8. Про альтернативну (невійськову) службу: Закон України від 12 грудня 1991 р. № 1975– XII *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 15. Ст. 188.
9. Про Антимонопольний комітет України: Закон України від 26 листопада 1993 р. № 3659– XII <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
10. Про адміністративну процедуру: закон України від 17.02.2022 року № 2073IX. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

11. Про банки і банківську діяльність: Закон України від 7 грудня 2000 р. № 2121– III <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>.
12. Про біженців та осіб, які потребують додаткового або тимчасового захисту: Закон України від 8 липня 2011 р. № 3671– VI *Відомості Верховної Ради*. 2012. № 16. Ст. 146.
13. Про благодійну діяльність та благодійні організації: Закон України від 05.07.2012 № 5073-VI <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/5073-17>.
14. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України від 23.02.2006 р. №3477- IV *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 30. Ст. 260.
15. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
16. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2232– XII <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>.
17. Про громадські об'єднання: Закон України від 22 березня 2012 року № 4572– VI *Офіційний вісник України*. 2012. №30. Ст. 1097.
18. Про громадянство України: Закон України від 18 січня 2001р. № 2235– III <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2235-14>.
19. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15 травня 2003 р. № 755– IV <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>.
20. Про державну службу: Закон України від від 10.12.2015 № 889-VIII <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>.
21. Про дипломатичну службу: Закон України від 20 вересня 2001 р. № 2728– III <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2728-14>.
22. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939– VI *Офіційний вісник України*. 2011. № 10. Ст. 446.
23. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>.
24. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності: Закон України від 11 вересня 2003 р. № 1160– IV <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1160-15>.
25. Про звернення громадян: Закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96– ВР <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0%B2%D1%80>.
26. Про Кабінет Міністрів України: Закон України від 27.02.2014 № 794-VII <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/794-18>.
27. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. №280/97– ВР <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>.
28. Про місцеві державні адміністрації: Закон України від 9 квітня 1999 р. № 586– XIV <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/586-14>.
29. Про основні засади молодіжної політики: Закон України від 27 квітня 2021 р. № 1414-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1414-20#Text>.

30. Про Національну поліцію: Закон України від 20 грудня 1990 р. № 565– XII <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19>.
31. Про освіту: Закон України від 05.09.2017 № 2145-VIII <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
32. Про політичні партії в Україні: Закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365– III <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2365-14>.
33. Про правовий статус іноземців та осіб без громадянства: Закон України від 22 вересня 2011 року № 3773– VI <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3773-17>.
34. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045 – XIV <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1045-14>.
35. Про свободу совісті та релігійні організації: Закон України від 23 квітня 1991 р. № 987– XII <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/987-12>.
36. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 червня 2000 р. № 1835– III <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>.
37. Про центральні органи виконавчої влади: Закон України від 17.03.2011 № 3166– VI <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/3166-17> та інші.
38. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV *Відомості Верховної Ради України*. 2003. № 40-44. Ст. 356 (зі змінами та доповненнями) та інші.

Інформаційні ресурси в Інтернет

Верховна Рада України <http://rada.gov.ua/>
Кабінет Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/>
Верховного Суду <https://supreme.court.gov.ua/supreme/>
Касаційний адміністративний суд
https://supreme.court.gov.ua/supreme/pro_sud/kas_adm/
Офіційний сайт Президента України <http://www.president.gov.ua/>
Єдиний державний реєстр судових рішень <https://reyestr.court.gov.ua/>
Національна бібліотека ім. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>
Національний репозитарій академічних текстів <https://nrat.ukrintei.ua/>
Рішення щодо України, винесені Європейським судом з прав людини
<https://minjust.gov.ua/m/rishennya-schodo-ukraini-vineseni-evropeyskim-sudom-z-prav-lyudini>

Викладач:

Доцент кафедри господарського та
адміністративного права,
к.ю.н., доцент

Анжеліка КРАКОВСЬКА

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Завідувач кафедри господарського
та адміністративного
права, д.ю.н., доцент

Юлія ПАВЛЮЧЕНКО

Керівник спеціальності

Ірина КОВАЛЬ

Гарант ОП

Елла ПИСАРЄВА

Адміністративне право